

Torsdagen den 17 april 2014

P7_TA(2014)0457

Rysslands påtryckningar på länder i det östliga partnerskapet, särskilt destabiliseringen av östra Ukraina

Europaparlamentets resolution av den 17 april 2014 om Rysslands påtryckningar på länder i det östliga partnerskapet, särskilt destabiliseringen av östra Ukraina (2014/2699(RSP))

(2017/C 443/12)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av sina tidigare resolutioner om den europeiska grannskapspolitiken, om det östliga partnerskapet och om Ukraina, särskilt resolutionerna av den 27 februari 2014 om situationen i Ukraina ⁽¹⁾ och av den 13 mars 2014 om Rysslands invasion av Ukraina ⁽²⁾,
- med beaktande av sin ståndpunkt i första behandlingen av den 3 april 2014 inför antagandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr .../2014 om sänkning eller avskaffande av tullar på varor med ursprung i Ukraina ⁽³⁾,
- med beaktande av slutsatserna från rådets (utrikesfrågor) extrainsatta möte om Ukraina den 3 mars 2014 och av slutsatserna från rådets (utrikesfrågor) möten den 17 mars 2014 och den 14 april 2014,
- med beaktande av stats- och regeringschefernas uttalande om Ukraina vid Europeiska rådets möte den 6 mars 2014,
- med beaktande av Europeiska rådets slutsatser om Ukraina av den 20 mars 2014,
- med beaktande av slutsatserna från toppmötet i Vilnius den 28–29 november 2013,
- med beaktande av resolutionen från Europarådets parlamentariska församling av den 9 april 2014 som behandlar hoten mot de demokratiska institutionernas funktionssätt mot bakgrund av den senaste händelseutvecklingen i Ukraina (*Recent developments in Ukraine: threats to the functioning of democratic institutions*),
- med beaktande av FN:s generalförsamlings resolution av den 27 mars 2014 *Territorial integrity of Ukraine* ⁽⁴⁾,
- med beaktande av det gemensamma uttalandet från G7-ländernas ledare vid toppmötet i Haag den 24 mars 2014,
- med beaktande av artikel 110.2 och 110.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:
 - A. Den 16 mars 2014 anordnades en olaglig och illegitim folkomröstning i den autonoma republiken Krim och i staden Sevastopol. Folkomröstningen genomfördes under kontroll av ryska trupper. Trots internationella fördömanden av folkomröstningen gick ryska myndigheter och lagstiftare snabbt vidare med annekteringen av den ukrainska halvön, i strid med internationell rätt.
 - B. De senaste dagarna har ett begränsat antal pro-ryska demonstrationer ägt rum i östra och södra Ukraina. Pro-ryska separatister, i de flesta fall ledda av ryska specialstyrkor, stormade lokala regeringsbyggnader i Charkiv, Luhansk och Donetsk. Dessa separatister, under ledning av en grupp kallad "den ryska sektorn" ockuperade de lokala regeringsbyggnaderna i Donetsk, proklamerade bildandet av den suveräna folkrepubliken Donetsk, oberoende från Kiev, och annonserade att en folkomröstning om utträde skulle hållas senast den 11 maj 2014.
 - C. Den 12 och 13 april 2014 attackerades polisstationer och regeringsbyggnader i Slovjansk, Kramatorsk, Krasnyi Lyman, Mariupil, Jenakijeve och andra städer i Donetskregionen. Byggnaderna intogs av välbeväpnade, oidentifierbara och maskerade soldater, som förmodas stå under ledning av ryska specialstyrkor, i en serie samordnade räder. Minst en polis dog och flera skadades under sammanstötningarna.

⁽¹⁾ Antagna texter, P7_TA(2014)0170.

⁽²⁾ Antagna texter, P7_TA(2014)0248.

⁽³⁾ Antagna texter, P7_TA(2014)0285.

⁽⁴⁾ A/RES/68/262.

Torsdagen den 17 april 2014

- D. Det finns risk för att ytterligare upptrappning av den våldsamma destabiliseringen av östra och södra Ukraina kommer att utnyttjas av Ryssland som en falsk förevändning för att öka aggressionerna med militära medel, förhindra presidentvalet och tvinga fram federalisering som ett första steg på vägen mot en delning av Ukraina.
- E. Ryssland ett har fortfarande stort antal soldater i stridsberedskap längs den ukrainsk-ryska gränsen, trots att landet har lovat ett tillbakadragande för att minska spänningarna. Det föreligger en faktisk risk för att Ryssland skulle kunna försöka upprepa "Krim-scenariot".
- F. Ryssland fortsätter att bryta mot sina internationella åtaganden, såsom de som har sin grund i FN-stadgan, Helsingforsöverenskommelsen, Europarådets stadga och i synnerhet säkerhetsgarantierna för Ukraina i 1994 års samförståndsavtal från Budapest.
- G. EU har antagit ett ekonomiskt paket till stöd för Ukraina, som också omfattar makroekonomiskt stöd och autonoma handelsåtgärder. Ukraina är i färd med att slutföra ett avtal med Internationella valutafonden om en biståndsplan. Villkoren i detta avtal har hittills hållits hemliga.
- H. Det sociala och ekonomiska läget i landet håller på att försämrats ytterligare, vilket bl.a. beror på rysk destabilisering och ryska handelsrestriktioner. Den utbredda fattigdomen är fortfarande ett av de mest akuta socioekonomiska problemen i Ukraina. Enligt en färsk FN-rapport ligger fattigdomsnivån i dagens Ukraina på omkring 25 %, och 11 miljoner människor tjänar mindre än de lokala sociala standarderna.
- I. Den 21 mars 2014 undertecknade EU och Ukraina associeringsavtalets politiska bestämmelser, samtidigt som de åtog sig att underteckna återstoden av avtalet, vilket omfattar det djupgående och omfattande frihandelsområdet, så snart som möjligt.
- J. Kraftfulla internationella diplomatiska insatser på alla nivåer och en förhandlingsprocess behövs för att trappa ned situationen, minska spänningarna, förhindra att krisen urartar och säkerställa en fredlig utgång. EU måste reagera med kraft så att Ukraina och alla andra östliga grannländer kan utöva sin suveränitet och territoriella integritet utan otillbörliga påtryckningar utifrån.
- K. Omedelbart efter annekteringen av Krimhalvön skickade Högsta sovjet i utbrytarregionen Transnistrien i Moldavien en officiell begäran till Ryska federationen att överväga en annektering av Transnistrien.
- L. Ryssland ockuperar fortfarande de georgiska regionerna Abchasien och Tschinvali/Sydossetien, i strid med folkrättens grundläggande normer och principer. Etnisk rensning och påtvingade demografiska förändringar har ägt rum i de områden som i praktiken står under kontroll av ockupationsmakten, som bär ansvaret för människorättskränkningarna i dessa områden.
- M. Ryssland har höjt gaspriserna för Ukraina från 268 USD till 486 USD per 1 000 kubikmeter från den 1 april 2014, har ensidigt avslutat den rabatt som Ukraina fick som en del av Charkivöverenskommelserna, som ligger till grund för hyran av flottbasen i Sevastopol, och har, under de senaste dagarna, förbjudit införsel av ukrainska mejeriprodukter till Ryssland. Ryska federationen har också godtyckligt tillämpat ensidiga handelsrestriktioner för produkter från Georgien och Moldavien.
- N. Rysslands annektering av Krimhalvön är utan minsta tvekan en allvarlig kränkning av internationell rätt, som undergräver förtroendet för internationella instrument, inklusive avtal om nedrustning och icke-spridning av kärnvapen. En ny kapprustning skulle leda till ytterligare upptrappning. Man måste med varje medel undvika en sådan farlig situation som lätt kan urarta.
1. Europaparlamentet fördömer i kraftigast möjliga ordalag den eskalerande destabiliseringen och provokationerna i östra och södra Ukraina. Parlamentet förkastar alla förberedelser av olagliga folkomröstningar liknade den på Krim. Parlamentet varnar för att ökad destabilisering och ökat sabotage från pro-ryska väpnade, utbildade och vålsamordnade separatister under ledning av ryska specialstyrkor kan komma att utnyttjas av Ryssland som en falsk förevändning för att ingripa militärt, förhindra presidentvalet och tvinga fram federalisering som ett första steg på vägen mot en delning av Ukraina.

Torsdagen den 17 april 2014

2. Europaparlamentet uttrycker allvarlig oro över den snabbt försämrade situationen och blodspillan i östra och södra Ukraina. Parlamentet uppmanar med kraft Ryssland att omgående dra tillbaka sin närvaro till stöd för de våldsamma separatister och väpnade miliser som har intagit regeringsbyggnader i Sloviansk, Donetsk och andra städer, att avbryta alla provokativa handlingar som avser att underblåsa oroligheter och ytterligare destabilisera läget, att dra tillbaka trupper från Ukrainas östra gräns och att arbeta för en fredlig lösning av krisen med politiska och diplomatiska medel. Parlamentet uttrycker sitt fulla stöd för och solidaritet med Ukrainas regering då den försöker att återta kontrollen i de ockuperade städerna. Parlamentet välkomnar det återhållsamma och välavvägda sätt på vilket Ukrainas regering hittills har valt att hantera krisens innevarande fas och påminner om att de ukrainska myndigheterna är i sin fulla rätt att använda alla nödvändiga åtgärder, inbegripet rätten till självförsvar enligt artikel 51 i FN-stadgan. Parlamentet avråder Ryssland från att använda Ukrainas legitima rätt att försvara sin territoriella integritet som en förevändning för att inleda en fullskalig militär invasion.

3. Europaparlamentet upprepar kraftfullt sitt stöd för Ukrainas och alla östliga partnerskapsländers suveränitet, territoriella integritet och politiska oberoende. Parlamentet betraktar Rysslands aggressionshandlingar som en grov kränkning av folkrätten och landets internationella åtaganden enligt FN-stadgan, Helsingforsöverenskommelsen, Europarådets stadga och säkerhetsgarantierna i 1994 års samförståndsavtal från Budapest, samt de bilaterala åtagandena enligt 1997 års bilaterala fördrag om vänskap, samarbete och partnerskap.

4. Europaparlamentet betonar att det under den senaste tiden inte har rapporterats om några som helst fall av angrepp, hot eller diskriminering mot ryssar eller etniska ryska medborgare eller andra minoriteter i Ukraina, vilket bekräftas av trovärdiga internationella observatörer som FN, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) och Europarådet.

5. Europaparlamentet är övertygat om att Rysslands hävdande av landets rätt att använda alla medel för att skydda ryska minoriteter i tredjeländer, som president Putin proklamerade i sitt tal den 18 mars 2014, inte har något stöd i folkrätten och strider mot grundläggande principer om internationellt uppförande på 2000-talet, samtidigt som det hotar att undergräva efterkrigstidens europeiska ordning. Parlamentet uppmanar federationsrådet att omedelbart dra tillbaka sitt mandat för användningen av våld på ukrainsk mark.

6. Europaparlamentet upprepar hur viktigt det är att EU och dess medlemsstater uppträder enat gentemot Ryssland. Parlamentet anser att den nuvarande situation kräver att rådet stärker sanktionernas andra fas och gör sig redo för den tredje fasen (ekonomiska sanktioner), som måste börja tillämpas omedelbart. Parlamentet upprepar dessutom sin uppmaning till rådet att snabbt införa ett embargo mot vapen och teknik med dubbla användningsområden.

7. Europaparlamentet efterlyser åtgärder mot ryska bolag och deras dotterbolag, särskilt i energisektorn, liksom mot ryska investeringar och tillgångar i EU, och begär att alla avtal med Ryssland ska ses över i avsikt att tillfälligt häva dem.

8. Europaparlamentet uppmanar med kraft EU att stödja Ukraina i internationella organ, särskilt internationella domstolar, om Ukraina skulle besluta sig för att ställa Ryssland inför rätta för att ha kränkt Ukrainas suveränitet och territoriella integritet.

9. Europaparlamentet betonar vikten av att Ryssland snabbt inleder en konstruktiv dialog med dagens legitima regering i Ukraina, och stöder EU:s aktiva engagemang för att med diplomatiska medel åstadkomma en nedtrappning av krisen. Parlamentet ser fram emot fyrpartsmötet mellan EU:s höga representant, Förenta staternas utrikesminister samt Rysslands och Ukrainas utrikesministrar, och hoppas att detta kan bidra till att minska spänningarna och bana väg för en omfattande och bestående lösning av krisen. Parlamentet betonar emellertid att Ukrainas framtida val bara kan göras av det ukrainska folket självt genom en demokratisk, inkluderande och transparent process.

10. Europaparlamentet påpekar att Europarådets parlamentariska församlings upphävande av rösträtten för den ryska delegationen, tillsammans med den resolution som antogs av FN:s generalförsamling, genom vilken man fördömde Ryssland för att ha annekterat Krim, är otvetydiga tecken på Ryska federationens växande isolering på internationell nivå som de ryska myndigheterna nogga bör beakta om Ryssland vill förbli en trovärdig internationell aktör.

11. Europaparlamentet begär att ekonomiska, handelsrelaterade och finansiella restriktioner införs mot Krim och dess separatistiska styre. Parlamentet anser att dessa restriktioner bör genomföras snabbt och med utgångspunkt från kommissionens analys av de rättsliga följderna av annekteringen av Krim.

Torsdagen den 17 april 2014

12. Europaparlamentet upprepar sin oro över det öde som drabbat tatarerna på Krim och över de ukrainskspråkiga invånarnas säkerhet och rättigheter. Parlamentet betonar den ryska federationens ansvar, enligt den fjärde Genèvekonventionen, att skydda alla civila i de ockuperade områdena.

13. Europaparlamentet välkomnar att ett särskilt övervakningsuppdrag under OSSE:s ledning har inletts med uppgift att samla in information om onormal militär aktivitet och provocativa handlingar som syftar till att destabilisera situationen, och att övervaka människorättssituationen och minoriteters rättigheter i Ukraina. Parlamentet beklagar dock att uppdraget inte har lyckats säkra tillträde till Krim där flera brott mot de mänskliga rättigheterna ägt rum, inklusive fall av våld mot journalister och deras familjer. Parlamentet beklagar att det nu också rapporteras om attacker mot journalister i östra Ukraina.

14. Europaparlamentet efterlyser vidare ett fördjupat valövervakningsuppdrag från OSSE:s kontor för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter, och även från parlamentet och EU, för en heltäckande valövervakning. Parlamentet begär att presidentvalet den 25 maj 2014 i sin helhet ska genomföras i enlighet med internationella standarder. Parlamentet förkastar alla påtryckningar utifrån för att försena detta val.

15. Europaparlamentet välkomnar den ukrainska regeringens avsikt att hålla nyval till parlamentet.

16. Europaparlamentet välkomnar i princip den idé om att hålla en nationell folkomröstning om Ukrainas framtida status och territoriella struktur, som den tillförordnade presidenten, Oleksandr Turtjynov, föreslog i sitt tv-sända tal den 14 april 2014.

17. Europaparlamentet välkomnar det ukrainska parlamentets nyligen utfärdade resolution om omedelbar upplösning av alla olagliga självförsvarsgrupper och ser fram mot dess genomförande.

18. Europaparlamentet välkomnar att rådet är villigt att bistå Ukraina med reformen av den civila säkerhetssektorn och med stöd till polisen och rättsstaten, och att granska alla alternativ, inbegripet ett eventuellt GSFP-uppdrag liksom möjligheten till ett EU-övervakningsuppdrag.

19. Europaparlamentet uttrycker starkt stöd för Ukraina och dess befolkning i dessa svåra tider. Parlamentet välkomnar undertecknandet av de politiska kapitlen i associeringsavtalet och det antagande av ensidiga handelsåtgärder som därefter följde. Parlamentet ser gärna att det fullständiga associeringsavtalet/det djupgående och omfattande frihandelsavtalet undertecknas så snart som möjligt och innan de ensidiga handelsåtgärderna löper ut.

20. Europaparlamentet välkomnar tillkännagivandet från Ukrainas regering om en långtgående ekonomisk och social reformagenda och understryker hur viktigt det är att denna snabbt genomförs så att man kan stabilisera och få bukt med landets kritiska finansiella situation. Parlamentet välkomnar de internationella finansinstitutens och EU:s beslut att ge Ukraina ett omfattande finansiellt stöd på kort och lång sikt. Parlamentet påminner om behovet av att anordna och samordna en internationell givarkonferens som bör sammankallas av kommissionen och äga rum så snart som möjligt.

21. Europaparlamentet stöder att EU har ställt krav på välbehövliga strukturella reformer som ska bidra till att skapa bättre förutsättningar för hållbar ekonomisk tillväxt, förbättra förvaltningen av de offentliga finanserna, utveckla ett socialt skyddsnät och motarbeta korruption. Parlamentet efterlyser transparens när EU-medel används och effektiv övervakning från kommissionens sida.

22. Europaparlamentet uppmärksammar landets dramatiska ekonomiska och sociala situation. Parlamentet efterlyser åtgärder som ett komplement till strukturreformerna för att den rådande situationen ska lindras, särskilt för de mest utsatta grupperna av befolkningen.

23. Europaparlamentet uppmuntrar Ukraina att gå vidare på den inslagna vägen av politiska reformer, särskilt konstitutionella reformer, vilka bör vara föremål för en bred och ingående diskussion mellan alla delar av det ukrainska samhället. Parlamentet gläder sig åt den ukrainska regeringens vilja att infria sina löften om att se till att regeringssammansättningen är representativ och avspeglar den regionala mångfalden, att sörja för att nationella minoriteters rättigheter garanteras fullt ut, att anpassa landets antidiskrimineringslagstiftning till EU:s normer, att utreda alla brott mot de mänskliga rättigheterna och alla våldsdåd samt att bekämpa extremism.

24. Europaparlamentet välkomnar kommissionens beslut att skapa en stödgrupp för Ukraina som kommer att arbeta med genomförandet av den europeiska reformagendan.

Torsdagen den 17 april 2014

25. Europaparlamentet stöder den ukrainska regeringens ansträngningar för att i nära samarbete med OSSE och Europarådet garantera vederbörlig respekt för den ryskspråkiga befolkningens och andra kulturella, nationella och språkliga minoriteters legitima rättigheter, i enlighet med bestämmelserna i Europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk och ramkonventionen om skydd för nationella minoriteter,

26. Europaparlamentet upprepar sin begäran om att en oberoende kommission ska utreda skotten i Kiev och de tragiska händelserna på Majdanstorget, med ett starkt internationellt inslag och under övervakning av Europarådets internationella rådgivande panel. Parlamentet välkomnar utnämningen av en tredje part till den panelen och hållandet av panelens första möte den 9 april 2014.

27. Europaparlamentet välkomnar att de politiska bestämmelserna i associeringsavtalet har undertecknats, och förväntar sig ett snabbt genomförande av de autonoma handelsförmåner som EU antagit för att fylla tomrummet i väntan på att återstoden av avtalet ska undertecknas, där bland annat det djupgående och omfattande frihandelsområdet ingår.

28. Europaparlamentet välkomnar de inledande åtgärder som kommissionen vidtagit för att Ukraina ska kunna klara en energikris om Ryssland skulle stänga av gasleveranserna till landet, och rådet och kommissionen uppmanas att hjälpa och stödja Kiev i dess ansträngningar för att lösa den tvist om gasleveranserna som pågått så länge med Moskva. Parlamentet understryker det brådskande behovet av en stark gemensam politik för trygg energiförsörjning (en energiunion) som ska minska EU:s beroende av rysk olja och gas, bland annat genom diversifiering av energiutbudet, ett fullständigt genomförande av det tredje energipaketet och möjligheten att tillfälligt stoppa gasimporten när så krävs. Parlamentet anser att gasledningen South Stream inte bör byggas och att andra försörjningskällor bör göras tillgängliga. Parlamentet är övertygat om att EU:s bistånd till Ukraina för att säkerställa försörjning genom omvända flöden och ytterligare diversifiering, förbättrad energieffektivitet och effektiva sammankopplingar med EU kommer att ge Ukraina mer kraft att stå emot politiska och ekonomiska påtryckningar. Parlamentet påminner här om energigemenskapens strategiska roll, för vilken Ukraina är ordförandeland under 2014.

29. Europaparlamentet uppmanar rådet att omedelbart ge kommissionen i uppdrag att påskynda viseringsliberaliseringen med Ukraina som ett steg på vägen mot en viseringsfri ordning, med Moldavien som förebild. Parlamentet begär att det under tiden omedelbart införs tillfälliga och mycket enkla viseringsförfaranden till låg kostnad på EU- och medlemsstatsnivå.

30. Europaparlamentet betonar att de ryska betänkligheterna när det gäller EU:s associering med Ukraina och de övriga östliga grannländerna måste bemötas och förklaras på ett adekvat sätt, för att stilla oron för nya geopolitiska skiljelinjer på den europeiska kontinenten. Parlamentet påpekar att varje land har all rätt att göra sina egna politiska val men att EU:s engagemang i de östliga partnerländerna syftar till att sprida välfärd och öka den politiska stabiliteten, vilket i slutändan även kommer att vara till gagn för Ryska federationen.

31. Europaparlamentet upprepar att associeringsavtalen med Ukraina och övriga länder inom det östliga partnerskapet inte utgör det slutgiltiga målet för deras förbindelser med EU. Parlamentet betonar i detta sammanhang att Georgien, Moldavien och Ukraina, enligt artikel 49 i fördraget om Europeiska unionen, precis som alla andra europeiska stater har ett europeiskt perspektiv och kan ansöka om medlemskap i Europeiska unionen, förutsatt att de ansluter sig till demokratins principer, respekterar grundläggande friheter, mänskliga rättigheter och minoriteternas rättigheter samt garanterar rättsstaten.

32. Europaparlamentet uppmanar rådet att underteckna associeringsavtalet/det djupgående och omfattande frihandelsavtalet mellan EU och dess medlemsstater och Republiken Moldavien och Georgien. Parlamentet uttrycker sitt stöd för förslaget till rådets beslut om provisorisk tillämpning av associeringsavtalen EU-Republiken Moldavien och EU-Georgien omedelbart efter undertecknandet. Parlamentet uppmanar med kraft rådets generalsekretariat att begränsa anmälningsförfarandena efter undertecknandet av associeringsavtalet så att den provisoriska tillämpningen kan träda i kraft så snart som möjligt efter undertecknandet. Parlamentet förklarar sin avsikt, om alla krav uppfylls och associeringsavtalen därefter undertecknats, att gå vidare med en fullständig ratificering av associeringsavtalen EU-Republiken Moldavien och EU-Georgien så snart som möjligt och innan den sittande kommissionens mandatperiod löper ut. Parlamentet begär att dessa länder tilldelas det extra finansiella stöd som krävs. Parlamentet vill även se en uppriktig och öppen dialog med Ryska federationen, för att man ska göra allt som går för att utveckla synergier som är till förmån för länderna inom det östliga partnerskapet.

Torsdagen den 17 april 2014

33. Europaparlamentet uttrycker särskild oro över att det återigen råder instabilitet i utbrytarrepubliken Transnistrien i Moldavien. Parlamentet anser att det krav som framfördes den 16 april 2014 av de självutnämnda myndigheterna i Tiraspol för Transnistrien om att blir erkända av Ryssland som en självständig stat är farligt och oansvarigt. Parlamentet påminner om att den så kallade folkomröstningen i den autonoma territoriella enheten Gagauzien stred mot Moldaviens författning och därmed var olaglig. Parlamentet upprepar sitt fulla stöd för Moldaviens territoriella integritet och uppmanar alla parter att snabbt återuppta dialogen inom ramen för 5+2-förhandlingarna, och uppmanar till att EU:s status förstärks till förhandlingspart för att åstadkomma en fredlig och varaktig lösning på frågan.

34. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen och medlemsstaternas regeringar, till presidenterna, regeringarna och parlamenten i Ukraina, Georgien och Moldavien, till Europarådet och Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa samt till Ryska federationens president, regering och parlament.
